

А. С. Копайгора

здоб. I курсу економіко-правового факультету

ОНУ імені І. І. Мечникова

Науковий керівник: к.ю.н., В.В. Борщенко

ЕЛЕКТРОННЕ СУДОЧИНСТВО В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день дана тема є дуже актуальною, так як інформаційні технології дуже швидко розвиваються і зустрічаються майже в усіх сферах нашого життя, не є винятком – судова система.

Щороку судами розглядається велика кількість справ. Тому така перевантаженість може призвести до незадоволення учасників судового процесу, надмірного психологічного та фізичного навантаження суддів і все це не може сприяти нормальній роботі суддів.

Безперечно, впровадження електронного суду певною мірою збільшить навантаження на суд. Зазвичай потрібен час, щоб звикнути до нового процесу. Але з часом ці процедури, як і інші технологічні новинки (друкувальні пристрої, комп'ютери, мережа Інтернет тощо), стануть звичним явищем.

Одним із прикладів впровадження електронного судочинства є досвід зарубіжних країн таких як США, Великобританії, Фінляндії тощо.

Наприклад, у США успішно працює електронна судова система PACER.

Ця система дозволяє отримувати відомості про судовий документ, вивчати перебіг розгляду справи й хронологію подій у справі тощо.

У Великобританії судді можуть приймати рішення через «Skype» і «Facetime», наприклад, заарештовувати або засуджувати підсудних до в'язниці. Завдяки «системі живого спілкування» судді можуть ухвалювати рішення на попередніх засіданнях, коли підсудним, адвокатам і прокурорам необхідно бути в залі засідання[1].

У Фінляндії до суду можна відправити в електронному вигляді (з використанням безпечної електронної пошти) різні заяви. Також отримання свідчення від свідків і дослідження доказів можливо проводити через відеоконференції.

Наразі, можна сказати, що електронне судочинство в Україні розвивається повільно, вона перебуває на ранньому (початковому) етапі розвитку, однак, завдяки періоду пандемії коронавірусу це дало поштовх для подальшого впровадження підсистеми «Електронний суд».

Вже на сьогоднішній день в Україні частина судових засідань проходить у режимі відеоконференції – за допомогою популярного програмного забезпечення «ZOOM». «Електронний суд» спрощує доступ громадян до інформації щодо руху справи в суді, щодо обміну документами між учасниками справи та судом.

На сьогодні існує «Кабінет електронних сервісів» він передбачає можливість:

1) через офіційний веб-портал в онлайн-режимі можливо оплати судовий збір

2) отримати відомості на якому етапі розгляду судова справа;

3) отримати інформацію з Єдиного державного реєстру судових рішень;

4) отримати на номер телефону учасника судового процесу судові повістки про виклик до суду у вигляді SMS-повідомлення.

Враховуючи зазначене, важливість запровадження електронних судів має переваги і може позитивно вплинути на здійснення правосуддя в Україні.

По-перше, економія часу на здійснення рутинних процесів як співробітниками суду, так і учасниками процесу.

По-друге, особи, які мають офіційні електронні адреси, не зможуть ухилитися від отримання процесуальних документів.

По-третє, електронне судочинство дозволить спростити процедури подання позовних заяв, скарг до суду, отримання копій документів і ознайомлення з матеріалами справи, відпаде необхідність отримання виконавчих листів тощо.

По-четверте, буде забезпечено спрощений доступ до власне судових установ через відсутність необхідності особистих відвідувань суду, наприклад, для ознайомлення з матеріалами справи.

По-п'яте, система електронного судочинства має покращити організацію роботи судової системи, в тому числі прискорити документообіг, забезпечити відкритість і гласність судових органів через спрощений доступ до інформації [2].

Проаналізувавши вищевказане, можемо дійти наступного висновку, що запровадження електронної форми судочинства має позитивний характер, бо це не тільки крок у майбутнє, зменшення витрат, економія часу, а й на сьогодні безпека людей. Тому що навіть в умовах воєнного часу ці зміни необхідні для збереження життя та здоров'я суддів, працівників апарату суду, учасників судових справ. Тому ці новітні процеси потрібно якнайшвидше запроваджувати в суспільні відносини, щоб полегшити існуючі процеси.

Література

1. Реалізація ідеї електронного судочинства. URL: <https://unba.org.ua/publications/print/5139-realizaciya-idei-elektronnogo-sudochinstva.html> (дата звернення: 10.04.2023р.).
2. Голубєва Н. Ю. Електронне судочинство: міжнародний досвід: монографія. Одеса: Фенікс, 2020. 204 с. URL: <http://dspace.opua.edu.ua/handle/11300/14039> (дата звернення: 10.04.2023р.).